

Aan de gemeenteraad

Op 11 september 2025 stelden de raadsleden L. Vlieger, S. Reitema, S. Soytekin, I. van Wifferen en D. van Dommelen ons schriftelijke vragen over discriminerende spreekkoren in de Rotterdamse voetbalstadions.

Inleidend wordt gesteld:

De afgelopen weken zijn tijdens voetbalwedstrijden door het hele land acties georganiseerd om stil te staan bij de moord op Lisa uit Abcoude. Het is krachtig om te zien dat er zo massaal werd stilgestaan bij het leed van vrouwen. Helaas werden deze herdenkingen ook gekaapt door extreemrechtse voetbalsupporters die de prinsenvlag, die onder andere door de NSB werd gebruikt, toonden en waren er spreekkoren te horen met de tekst: "AZC, weg ermee". Dit laatste was ook te horen uit het uitvak met Feyenoordsupporters tijdens de wedstrijd tegen Sparta op het Kasteel. Ook tijdens de wedstrijd van het Nederlands elftal tegen Polen in de Kuip was het weer raak, in het uitvak was een spandoek te zien met de tekst "rechtopdenacht Be like Poland", verwijzend naar het feit dat asielzoekers nauwelijks welkom zijn in dit land.

In het voorjaar hebben we een uitgebreid debat gehad naar aanleiding van verschillende incidenten waarbij groepen Feyenoordsupporters discriminatoire en intimiderende uitingen hebben gedaan. Deze acties zijn hier moeilijk los van te zien, Tijdens de eerdere besprekingen is de raad meegenomen in veiligheidsmaatregelen om ongepast gedrag binnen het stadion te signaleren. Volgens Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR) zijn er duidelijk afspraken over verantwoordelijkheden die een club heeft bij discriminerende statements vanaf de tribune. Deze zijn bij de wedstrijd van afgelopen zondag niet nagekomen. De spreekkoren konden ononderbroken plaatsvinden. De vakbond voor profvoetballers heeft deze week ook de noodklok geluid met een oproep om strenger te straffen tegen racisme binnen het voetbal. Onze fracties vinden het onacceptabel dat discriminatie een groot podium krijgt binnen voetbalstadions. Daarom hebben we een aantal vragen aan de burgemeester.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording.

In algemene zin stellen wij het enorm te betreuren en stevig afkeuren dat in de Rotterdamse voetbalstadions kwetsende en discriminerende spreekkoren te horen zijn, in het algemeen en de door u benoemde gevallen gericht tegen vluchtelingen. Dit raakt ons zeer en wij zetten, samen met de Rotterdamse voetbalclubs, erop in dit fenomeen uit de Rotterdamse stadions te weren.

Hieronder de beantwoording per gestelde vraag:

Vraag 1:

Ben u op de hoogte van de beschreven acties van voetbalsupporters de afgelopen weken die in Rotterdam hebben plaatsgevonden? Hoe duidt u deze?

Zoals in de algemene zin al beschreven is, zijn deze protesten en acties in de samenleving aan de orde van de dag en zijn wij daar uiteraard van op de hoogte. Wij keuren deze beschreven acties ten zeerste af.

Vraag 2:

Hoe verhoudt deze actie en de reactie van de betrokken clubs zich volgens u tot eerdere besprekingen over voetbalsupporters en de beloofde verbeteringen?

Uw vragen hebben betrekking op twee wedstrijden met verschillende organisatoren. De wedstrijd Sparta – Feyenoord gespeeld in het kader van de Eredivisie is georganiseerd onder de verantwoordelijkheid van Sparta. Deze wedstrijd was niet gekwalificeerd als risicowedstrijd, om deze reden was er geen bestuurlijk waarnemer van directie veiligheid aanwezig.

Sparta heeft in haar protocol duidelijk omschreven hoe zij handelt in het geval van verschillende vormen van spreekkoren. In dit specifieke geval waarbij de uitingen kwetsend, maar niet strafbaar zijn, worden indien nodig de onderstaande stappen ondernomen

- Eerst wordt vastgesteld of de spreekkoren langdurig aanhouden.
- De stewards van de bezoekers worden gevraagd de supporters aan te spreken.
- De omroeper van het stadion verzoekt de supporters alleen de clubs positief aan te moedigen.
- De scheidsrechter wordt betrokken om het spel stil te leggen en protocol stil leggen/staken treedt in werking.

Sparta heeft samen met de aanwezige veiligheidspartners (veiligheidscoördinatoren van beide clubs en politie) de inschatting gemaakt dat bovengenoemd proces niet in werking te stellen. Bij deze afweging wordt altijd gekeken naar de mogelijke gevolgen voor de openbare orde bij het inzetten van een maatregel. Omdat de spreekkoren kort hoorbaar geweest en vanzelf zijn gestopt is besloten de wedstrijd niet stil te leggen. Hierbij is de inschatting gemaakt dat het stil leggen van de wedstrijd de aandacht juist zou vestigen op deze spreekkoren.

Voor wat betreft de wedstrijd Nederland – Polen in het Feyenoord stadion is de organisator de KNVB. Het spandoek “recht op de nacht be like Poland” kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd.

Ten tijde van deze wedstrijd is het spandoek besproken door politie, gemeente, KNVB en de Poolse voetbalbond, waarbij gezamenlijk is vastgesteld dat deze niet als kwetsend of racistisch werd gezien, waarmee er geen grond was om dit spandoek te verwijderen. In algemene zin geldt voor het gebruik van vlaggen in stadions dat;

- Er geen landelijk verbod is op het gebruik van Nederlandse vlaggen in voetbalstadions,
- De zogenaamde Prinsenvlaggen vallen onder het verbod op politieke uitingen binnen Nederlandse voetbalstadions en zijn daarom niet toegestaan door de KNVB, deze Prinsenvlag was tot op het moment van deze protesten geen bekend fenomeen in de stadions. De politieke link met deze vlag is inmiddels naar aanleiding van deze protesten wel gelegd. Deze vlag is toegevoegd aan de lijst met verboden politieke uitingen in voetbalstadions.

Alhoewel de uitingen die gedaan zijn op zichzelf niet strafbaar zijn, kunnen deze in de context waarin zij zijn gedaan, als kwetsend en aanstootgevend worden ervaren. Wij zullen met de clubs en de KNVB in gesprek gaan over de kaders die gesteld worden en mogelijkheden onderzoeken hoe met deze uitingen en spreekkoren om te gaan in de stadions.

De stellers vervolgen:

Tijdens de bespreking van de situatie bij Feyenoord eerder dit jaar is ons duidelijk gemaakt dat de BVO's, of de KNVB als organisator van wedstrijden, verantwoordelijk zijn voor wat er gebeurt binnen het stadion.

Vraag 3:

Bent u op de hoogte van stappen die Feyenoord heeft gezet om op te treden tegen supporters die zich racistisch hebben geuit tijdens de wedstrijd tegen Sparta? Is Feyenoord voornemens dit te doen? Zo nee, bent u bereid hierop aan te dringen bij de club?

- a. Bent u op de hoogte van de stappen die de KNVB heeft gezet richting supporters die zich racistisch hebben geuit tijdens bovengenoemde interland? Is de KNVB voornemens dit te doen? Zo nee, bent u bereid hierop aan te dringen bij de voetbalbond?**

In algemene zin geldt dat als er sprake is van racistische spreekkoren de protocollen van de BVO en de KNVB in werking treden. Bij een eerste keer constateren van een racistisch spreekkoor zal onmiddellijk gewaarschuwd worden via de omroepinstallatie en/of stadionschermen en spreken stewards betreffende supporters aan hiermee te stoppen. Bij een herhaling zal de veiligheidscoördinator de scheidsrechter verzoeken het spel stil te leggen. Indien de racistische spreekkoren aanhouden na hervatting van de wedstrijd zal de wedstrijd na toestemming van de burgemeester definitief gestaakt worden. Daarnaast geldt een dadergerichte aanpak, personen die zich schuldig maken aan racisme dienen opgespoord en geïdentificeerd te worden door de verantwoordelijke BVO. Bij voldoende bewijsvoering volgt er een sanctie aan betreffende supporter, op basis van de standaardvoorwaarden geldt een stadionverbod van 5 jaar bij racistische gedragingen, naast strafrechtelijke afdoening door politie en OM.

In de door u specifiek genoemde gevallen van spreekkoren met de tekst "AZC, weg ermee" zijn zeker kwetsende geluiden te horen geweest, maar is geen sprake van racistische spreekkoren. Hierdoor geldt het protocol racistische spreekkoren dan ook niet en is deze bij deze wedstrijden ook niet in werking getreden.

Daarnaast kan aan een persoon alleen een sanctie worden opgelegd, indien deze zich schuldig heeft gemaakt aan een strafbare overtreding op basis van de huisregels, standaardvoorwaarden of strafrecht. Volgens onze informatie is hier geen sprake van geweest.

In vraag a, stelt u dat er tijdens de interland Nederland – Polen sprake is geweest van racistische uitingen in de vorm van de vlag met de tekst “recht op de nacht, be like Poland”. De KNVB heeft vanwege deze vlag geen maatregelen getroffen omdat, zoals al benoemd bij de beantwoording van vraag 2, de getoonde tekst op deze vlag op meerdere manieren uitgelegd kan worden en door de KNVB niet als racistisch is aangemerkt.

Vraag 4:

Zijn er mogelijkheden om bestuurlijk op te treden tegen clubs of supporters wanneer er racistische acties worden georganiseerd binnen voetbalstadions in het bijzonder wanneer er niet wordt gehandeld vanuit de KNVB of BVO's? Zo ja, wanneer bent u voornemens dit te doen?

De KNVB en de BVO's (betaald voetbalorganisaties) zijn verantwoordelijk voor het veilig en gastvrij organiseren van voetbalwedstrijden. De gemeente geeft hiervoor een vergunning af. Als er op geen enkele wijze een passende maatregel wordt genomen tegen racisme en discriminatie zullen wij te allen tijde het gesprek met de KNVB en de BVO aan gaan. De burgemeester is uiteraard bevoegd om in het kader van openbare orde en veiligheid aanvullende maatregelen op te leggen.

Met alle BVO's zijn gesprekken gevoerd over de door hen toegepaste werkwijze met betrekking tot racisme en discriminatie. We waarderen daarbij de inspanningen die door clubs worden geleverd. In de gesprekken met Feyenoord zien we nog wel ruimte voor verbetering. Dan gaat het bijvoorbeeld om het signaleren en melden van discriminatie tijdens wedstrijddagen en het opvolgen van deze meldingen. Door het openen van een meldpunt voor discriminatie en ongewenst gedrag is hiertoe door de club Feyenoord een eerste stap gezet. In het gesprek met Feyenoord eerder dit jaar is benadrukt dat het advies is dat Feyenoord zich actief aansluit bij de bestaande meldvoorzieningen van de KNVB en RADAR, en dat de interne meldprocedures van de club hiermee in lijn worden gebracht (25bb003149).

Vraag 5:

Hoe duidt u de effectiviteit van het KNVB-programma OVIVI, waar ook de gemeente een partners in is? Welke resultaten zijn er sinds de start van het programma behaald? Waarom is dit volgens u niet voldoende gebleken en omvangrijke discriminatoire uitingen in voetbalstadions te voorkomen?

Het programma OVIVI (Ons Voetbal Is Van Iedereen) is in 2020 gestart als gezamenlijke inspanning van de KNVB, overheid, gemeenten en andere partners om discriminatie, racisme en ander ongewenst gedrag binnen het voetbal structureel tegen te gaan. Het programma richt zich op preventie, bewustwording, signalering, melding en opvolging.

Sinds de start zijn er belangrijke resultaten geboekt. Zo is er:

- Een landelijk meldproces ingericht, met de DiscriminatieMelder, waarmee meldingen van racisme en discriminatie sneller en adequater worden opgepakt;
- Een structurele samenwerking tot stand gekomen tussen de KNVB, antidiscriminatie voorzieningen, politie, OM en gemeenten;
- In de prof- en amateursector trainingen ontwikkeld voor scheidsrechters, trainers en bestuurders gericht op bewustwording en handelingsbekwaamheid;

- Een landelijke campagne gelanceerd *Discriminatie = Kansloos* om meldingsbereidheid te vergroten en de norm in het voetbal te versterken;
- Een steviger juridisch en tuchtrechtelijk kader ingevoerd (speciale aanklager) waardoor sneller kan worden opgetreden tegen discriminerend gedrag.

Tegelijkertijd erkennen wij dat ondanks deze stappen discriminatoire uitingen helaas nog steeds praktijk zijn. Gedragsverandering op dit terrein vergt tijd, continuïteit en brede maatschappelijke inzet. De omvang en hardnekkigheid van dit probleem vragen daarom om blijvende aandacht en een gezamenlijke, lange adem.

De komende periode wordt binnen OVIVI nadrukkelijk verder ingezet op:

- Verdere professionalisering van het meldproces en de opvolging door de clubs;
- Het versterken van de preventieve aanpak binnen clubs;
- Het vergroten van bewustwording en verantwoordelijkheid bij publiek, spelers en kaderleden;
- En een nauwere afstemming met gemeenten en lokale partners om incidenten beter te voorkomen en op te volgen.

De KNVB en gemeenten blijven samen werken aan een veilige en inclusieve voetbalomgeving waarin voor discriminatie en racisme geen plaats is.

Vraag 6:

Bent u bereid of voornemens om, aanvullend op OVIVI, op landelijke niveau samen te werken met verschillende relevante instanties waaronder de KNVB en de NCDR om te voorkomen dat deze acties blijven plaatsvinden?

Zoals hierboven al beschreven werken wij nauw samen met de KNVB op dit thema.

Vraag 7:

Bent u bereid om op lokaal en/of landelijk niveau samen te werken met de Commissie Mijns om racisme en discriminatie binnen het Rotterdamse voetbal te bestrijden?

Zo nee, waarom niet?

De KNVB werkt nauw samen met commissie Mijns. Burgemeester Marcouch is onderdeel van deze commissie en ook lid van het landelijke regiegroep voetbal en veiligheid. Deze regiegroep is opdrachtgever van de expertgroep waarin een vertegenwoordiging van BVO's en gemeenten plaats heeft. Gemeente Rotterdam werkt nauw samen met deze expertgroep.

De burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten